

Postimees

Tallinn
Säde

71. aastakäik.

Ilmub iga päev warahommikul.

Toimetuse ja talituse address: „Postimees“, Tartu. —
Kõnetraadid: talituse nr. 80; peatoimetaja ja toimetuse sekre-
tär 2-86; päewanudised 9-86; Tartu teated 1-36. Telegrammi-
aadr.: Postimees, Tartu.

Toimetuse kõnetunnid: Jaani tän. nr. 11/13, lehe toimetu-
ses äripäeval kl. 10—12 e. l. ja 6—7 p. l. Peatoim. kõnet. 12—1.

Käsitöölised mitte-kirjasaatjate poolt arwatakse hinna alla,
kui neile tasu nõudmine peale on kirjutatud. Tarwita-
mata käsitöölised hoitakse ainult sellekohasel soovil alal.

„Postimees“ asub Jaani t. nr. 11/13 (omas majas) õlikooli
wastu. „Postimehe“ raamatukauplus Saarturg 16, telefon 250.

„Postimehe“ Tallinna kont. asub Kuninga t. 6, II k., tel. 16-11.

Pressi müümise korral tuleb 25 m. maksu ja wana aad-
ress illes anda. Saamata-jääwad numbrid saadab lehe talitus
ainult 14 päewa jooksul peale numbri ilmumist maksuta järele.

Oksik number 5 mrk.

„Postimehe“ tellimiskohad:

Kodumaale: 1 kuu peale postiga 110 marka, postita 85 marka.
3 „ „ „ 300 „ „ 250 „
6 „ „ „ 550 „ „ 400 „

Wäljamaale: 1 kuu peale 250 marka.

Kuuluste ühe weeru millimeeter kuulutuste kõljal 5 marka, lehe
eesotsas 10 marka, tekstis kuulutuse kirjaga 12 m. ja tekstis teksti
kirjaga 15 mk. Eelmise päewa õhtul kell 5 ülesantud kuulutused ilmu-
wad järgmisel päewal.

Hinnaliste lisade tellimiskohad: „Sädemed“ 20 mk. kuus. „Laste-
leht“ 30 mk. weerandaastas. „Terwis“ weerandaastas 60 mk. Tel-
lida võib lehte igast päewast alates kuni iga kuu wiimase päewani.

Nr. 140

Kolmapäewal, 25. mail 1927. a.

Tänast lehte on 8 lehekülge.

Nr. 140

I wõit sõiduauto „Renault“

I wõit sõiduauto „Renault“

REKLAAM-LOTERII

I wõit — sõiduauto „Renault“

Koguge schokolaadi ümbrikke ja
kuponge ning wahetage neid hin-
nata loterii tähtede wastu!

Juunikuu loosimisele tulewad piletid,
mis on wahetatud Tallinnas kuni
2. juun. ja wäljaspool kuni 31. maini s.a.

Nõudke Kawe eksport apelsini ja sidruni nõöpe (Drops)

mis valmistatud naturaalses essentside ja wärwidega, mitte keemilised.

Järeletegemine keelatud!

Liift on langenud.

Enamlastel tuleb Inglismaalt wälja kolida, sest Inglise walitus tühistab
kaubalepingu ja lõpetab diplomaati. wahetorra Moskwa.

Waldwini kõne alamkojas.

Londonist, 24. mail. (Eri.) Liift on
langenud. Inglise walituse otsust, mis es-
maspäewa õhtul pärast pikemat nõupidamist
tehti, hoiataski piinlikus salajas, kuid see-
tord wõib julgelt öelda, et juba „awalik-
sade“ tegemist on. Moskwa walitusele
saadetud wõib olla juba teisipäewal märgu-
firi teadaandega, et Inglismaa 1922. a.
lõpitud Inglise-Wene kaubalepingu tühistab
ja diplomaatiliselt wahetorra Wene-maga lõ-
petab. Kuigi selle jammu paratamatuse juba
paari päewa eest poliitilistele ringkondadele
selgeks sai, oodatakse siiski suure põnewusega
walituse seletusi alamkojas teisipäewal pä-
rast lõunat. Õhtu on elektri tuis ja pealt-
waatajal on tunne, et Inglismaa samasuguse
põrdepunktil seisab wagu 2. aug. 1914. a.
Tehisud otsuste tähtsust ja alustat arwesse wõt-
tes jääb siiski mõne aja. Tema ameti-
kohal asub walitusele juba järele, et siin-
dabes „Kroon“ ruumides korraldatakse läbi-
otsemist, selle põhjuste ja tagajärgi Inglise-
Wene wahetorra seletusest. Peaminister
tähtsustab küsimust kõige kõrgemalt.

Siiski asjalikud wäelased Wene poliitika
üle algawad, wagu juba teatatud, neljapäe-
wal töökammas soowil. Kuuldawasti kawat-
setakse lähemal ajal niinimetatud „Wälge raa-
ma“ awaldada, mis enefes sisaldab palju
informatsiooni nõukogude britiwaenulise ki-
hutusöö kohta.

Olgu meelde tuletatud, et Briti walitus
kolm kuud tagasi nõukogude walitusele mä-
guti jaotis. Selles leidis ühe lause, mis
teisipäewa õhtul etteantawa deklaratsiooni
seisukohalt eriti tähtis on.

„Kuninglik walitus“, loeme sealt, „peab
tarwilikult ESM-i kõigile hoiatada, et on
olemas piir, mille taga Briti awaliku ar-
wamise kannatus katkeb ja et jääraste aktide,
nagu siin kirjeldatud, edasijätmine warem
wõib hiljem enefega kaubalepingu tühistamise
kaasa peab tooma, mille tingimusi harilikult
diplomaatiliselt wahetordade kätte all nii jä-
medalt rikutakse. Kuninglik walitus loodab,
et see protest ja hoiatus ESM-i poolt tar-
wilikku tähelepanu leiab ja et edaspidi ka-
busteks enam põhjust ei anta.“

Inglise-Wene kaubalepingus on ette näh-
tud, et leping kuni järelejätmisele tühistatud
lepingu lõpuni järele jääb, kui mõle-
mad pooled lepingu paragraafides ja järe-
jätmisele kindlaksmääratud tingimusi täida-
wad. Wiimase hülga kuulub ka nõukogude
walituse poolt enefes peale wõetud kohustus
loobuda igasugusest waenulikest tegemusest
Suur-Britannia wastu ja ametlikult propa-
ganda wäljaspool Wene-maad, mille siht on
Briti riigi institutsioonide kaadne wõ-
tkekohene sõnastamine

Werisib wangistatamised Armeenias.

Nõukogude „tšhet“ (GPI) toimis
Armeenias ühes Armeenia organi-
satsioonilise laialdasi wangistamisi. Armeenia
siidistatatakse katkest Armeenia Nõuk. Liidust
lahutada ja kommunistilise walituse kutu-
mises. Armeenia arw tõi 100-ni.
GPI ja elanikkude wahel tekkisid werisib
tohtupõrked.

Salme Agn: s Tuba
Karl Maasik

Halliku Roela

Praadimiseks ja küpsetamiseks
tarwitatagu Hollandi kookosraswa

MAKASOL
wõistlemata headuses.

Kakao kohvi

termisele kõige kasulikum jook.
Esootab schokolaadi wabrit

Roman Gutmann. Wallikraawi 8.

Soome tapeete

suures wäljawalikus wõistlemata odawa
hinnaga soowitab

F. Wanatalu kauplus
Tartus, Promenadi tän. 4.

Geeti-Wäti kaubaleping.

Wäti walitsuseleerium alus ajutise kau-
balepingu kawa wäljastatamisele Geeti-
ga. Lõplikultide ühtlustamine wõib alata ainult
siigil, pärast jaeima kokkulepet.

**Leedu-Saksa läbirääkimised
katkestatud.**

Leadete järele Meemeli, mida Finnitab ka
„Kõnise Zeitung“, tuleb Leedu ja Saksa
wahelisi läbirääkimisi murjalainits pibada.
Leedu soowib teatavasti Saksa-ma kätte saa-
da laenu. Saksa-ma nõudis selle eest oma
eesõiguste kindlustamist Meemeli ringkonnas.
Leedu ei saa aga sellega päri olla. See asja-
olu oligi läbirääkimiste katkestamise põhjuseks.
Kuuldawasti eitab Saksa walitus neil päe-
wil rahwasteliidule kaebuse Leedu wastu wi-
imase ülewõlpidamise pärast Meemelis.

A-S. „Külmetus“ eksportapamaja.

Bacon - sigade

Wõru jaamas esmasp., 30. mail
vastuvõtmine Antsla teisp., 31. mail
Tartu kolmap., 1. juunil kella 8—12 homm.

Maksame kõige kõrgemat hinda pekonsigade eest. Ettemaks kuni 5000 marka.

Järele pida: Tartus, Kaubahoow 14, telef. 15, hra Glücki nahakaupl. Antslas, hra J. Maimo
kaupluses, telefon 38. Wõrus, hra Aug. Ebberli kaupl., Tartu tän., tel. 114.

Petrooleum ja bensiin merre.

Roostit aurit pääfiks madalikult.

Eile walitses merel paks udu. Udu tel-
fis sellest, et õhtu soojemaks läks ja meri nagu
aurama hakkas. Udu tõttu hülusid tuletor-
nide sireenid kogu päewa.

Kell 1/10 hommikul saadi Tallinnas ra-
dioteade, et Riitna tuletornist lõunapool on
suur aurit madalikule joosnud. Tallinnast
kaadeti Wäti päästetule aurit „Meteor“ me-
reohadalt päästma.

Nõuna paiku tuli „Meteorilt“ raadio-
teadanne, et aurit enefes Riitna juurest omal
jaukt lahti on päästunud. Päästmine on jäänud
sellega wõimalikult, et aurit oia oma kaadun-

giit, milleks oli petrooleum ja bensiin, merde
heitis. Sellepärast anti ka „Meteorile“ käst
Tallinnast tagasi sõita. Kõhal, kus aurit hinni
joofis, on madaalid lihvane, mille tõttu ka ka
tergemini laht pääfiks ja arwatavasti liina
wigaistamata jäi.

Olgu tähendatud, et madaalid Riitna tule-
tornist lõuna pool on kocht, kus laewad „ar-
maistawad“ udu madalikule kotta. Põhjuseks
on, et tuletornist lõuna pool on kõrge kuuft,
mis tuletornist sireeni häält lumbutab. Kiirni-
joosnud laew oli kuuldawasti Roostit.

**Kultuurkapitali eelarwe
ministrite komisjonis.**

Kultuurkapitali kassolema poolaasta eel-
arwe anti teatavasti wabaritigi walituse
poolt lähemaks läbiwaatamiseks ministrite ko-
misjonis.

Eile jõudis see komisjon eelarwe läbi-
waatamisega lõpule. Wälisti täna selgus, ko-
olekul finnitab walitus eelarwe.

Suuri muudatusi ministrite komisjon eel-

arwes ei teinud. Kirjanduse sihtkapitalist ot-
ustati wähenbada kirjanduse tööstipendiu-
me 495.000 m. wõrra, põhjendatult, et siht-
pensionid tuleks wõimalikult nende tööse eest ja
mitte palga näol. Rahakultuuri sihtkapitali
eelarwet suurendati aga 300.000 m. wõrra.
Eelarwes oli nimelt see summa warem ette
nähtud sihtkapitalide asutamiseks maal. Kul-
tuurkapitali nõukogus kutsuti aga see sum-
ma ühenduses mõne teiste summadega maha
ja kärebiti eelarwet kõige tunduvalt. Wal-
lituse komisjon pidas aga wäljalituse siht-
kapitalide asutamise krediti uuesti eelarwes
wõtta.

CENTRAL
Esietendus.

Lõbusam hooaja filmitoos Alfred
Schirokaueri järele.

Algus kell 6 — hadel kell 4 pl.

Teejooming Põllu tänaval

Esinewad Reinhold Schünzel, Angelo Ferrari, Imogene Robertson j. t. — Film, mida Teie waatama peaks!
Lisana Ameerika uudisnali.

on amernitfudele hästi matjetud, saadetud
kodu ilikondi perekonnaliikmetele, kallid joofe
jne. Kiigi kahju on suur. Siindlased amet.

„Wida te foit ei itle.“

„Virge armate sedagi — ta

seiswaks tööks. Pakkumised ühes el
kirjeldusega saata „Postim.“ raamat
kauplusele sõna „Ajakirjanik“ all.

Etjalgsete juurdlusmaterjalide järele on kindralstaabi ülema kindral Alekhtšinski õige raske. Aleksumamise järele paigutati sõjavanglaste. Nii muutub tõmulisets. juurdlusmaterjalide põhjal monaistati

etous mõõdunud aastal.

„Virge armate sedagi — ta

aud kinnagi õnnelik,

rbage enesele öelda — hiljem käib temale
halvasti ümber. Ta kardab koju kuma.

...teetan teile warsti oma otjusest."

„Ja, teetan teile warst emu otjusejt.“

Surma läbi lahkunud end. Üliõpilaskonna Edustuse ja Juhatuse liiget

stud. rer. merc.

Herbert Valk'i

mälestab leinas

Tartu Üliõpilaskond.

Amalie Kärner.

Surnud 22. V 1927.

Puusärkipanek 25. V kell 7 õhtul. Ärasaamine leinamajast, Katarina tän. 5, 26. V kell 3 p. l. T. Maarja surnuaiale.

Leinajad omaksed.

Kolmas Tartu Laenu- & Hoiu-Ühisus

Tartus, Suurturg nr. 8.

Telefon nr. 99. Juhatuse telefon nr. 11-13.

Awatud igal äripäeval kella 10-2.

Ühisus on asutatud 1913. a. ja kuulub vanemate Eesti ühistegeliste rahaasutuste hulka.

Ühisus võtab raha hoiule

hõlpsalt, püsivalt ja mitmesug. tähtaegade peale; soovi peale kuldkrooni alusel.

Hoiusummade eest maksetakse kuni 12%

ja jookswa arwe, giro konto pealt 7-10%.

Ühisus annab laenusid

obligatsioonide, wäärtpaberite ja wekslite kindlustusel ja kaameeste wastusel.

Ühisusel oli 1. mail s. a. 2482 liiget ja nende wastastikkune wastutussumma ulatus mk. 56.797.895.—
Oma kapitalisid mk. 12.732.227.—. Laenusid wälja antud mk. 136.632.344.—. Hoiusumma
mk. 119.867.711.—. Ariseis mk. 161.609.024.—. Rahaline läbikalk mk. 446.905.756.—.

Rindlats rahamahutamise wahendiks

on tulbfrangi alusel kätte lastud 8%-lised

Eesti Hüpoteegipanga pantlehed

millega kapitali ja protsentide maksmise tingimised „Niigi Zeataja“ nr. 135/136 1923. a. awaldatud. Pantlehedesse mahutatud kapitali kindlustawad eraisikute poolt panditud kindlustuswarad (mis enne-
tuste wastu täielikult kindlustatud kindlustuslehtides üldiselt (waata tänase lehe teist) ja weel eri-
lepingute põhjal, millega järele pant annetuse puhul oma wõla summa ta siis täite saab, kui omanik
lahjutajalt ilma jääb), panga lihtmetelaenuwõtjate wastastik. wastutus ja kõik panga warad ja kapitalid.

Pantlehedesse protsentid maksetakse wälja lupangide ettemaksmisel kaks korda aastas: 16. aprillil
ja 16. oktoobril. Pantlehed on 5000, 20.000 ja 50.000 marka juured. Praeguse hõlmi hinnaga (85%)
ostes kannawad pantlehed aastas ligi 9% intresse. Sga aasta loofitakse nii suure summa eest pan-
lehti wälja, kui palju laenu-
dustutusi on pandud ja nende protsentid wälja teevad. Loofitud pantlehed
eest maksetakse nende nimesumma teiwelt wälja.

Rahaministri määruse järele 10. oktoobril 1923. a. nr. 1672 (waata „Niigi Zeataja“ nr. 126)
on riikistele asutustele lubatud neid pantlehti wastu wõtta walitsusega tehtawate lepingute tagatiseks
ja aktiivse ning tolmaku kindlustuseks ja töö- ja hooletandeminiistri poolt 21. novembril 1924. a.
(waata „Niigi Zeataja“ nr. 143) lubatud haigelasjate ja kindlustusühingute kapitale neisse paigutada.
Samuti tohib nendes wäärtpaberitesse ka wäestelaste, selliste ja omawalitsuse asutuste kapitale
paigutada.

Pantlehti müüb ja ostab Eesti Pant kõigi ofatundabega ja Eesti Hüpoteegipank.

Eesti Laenu- ja Hoiu-Ühisus

Tartus, Suurturg nr. 14, omas majas.

Juhatuse telef. 700, üldine 177.

Esimene Eesti Ühispank

Asutatud 1902. a.

Wõtab raha hoiule tähtajalisele ja jookswale arwele.

Annab laenusid wekslite ja wõlatunnistuste wastu.

Wõtab sissenõudmiseks weksleid, weokirju ja muid dokumente.

Saadab raha tasuta teistesse kohtadesse.

Müüb tshekkisid Helsingi, Riia, Stockholm, Londoni, Ber-

liini, Pariisi, New-Yorki ja Zürich peale.

Toimetab kõiki pangaooperatsioone.

Tähtsamate arwete seis 1. mail 1927. a.

Oma kapitalid	34.550.000.—
Liigete wastutus	89.000.000.—
Hoiusummad	195.400.000.—
Laenud	191.000.000.—
Bilans	244.440.000.—

Tartu Ühispank

Ariseis 1. maiks 1927. a.

Aktiwa.

Kassa ja jookswad arwed teistes	
rahaasutustes	1.319.743.—
Osamaksud teistes asutustes	59.000.—
Diskonteeritud wekslid, laenud ja	
konto-korrent arwed	12.991.827.—
Korrespondendid „Loro“	2.144.—
Wäärtpaberid	407.000.—
Wallaswara	1.109.469.—
Ärikulud	614.954.—
Makstud protsendid ja komisj.	75.446.—
Liigete kohustused	6.760.000.—
Garantiide deebitorid	710.000.—
Muud aktiwad	1.388.551.—
	<u>25.438.134.—</u>

Passiwa.

Osakapital	2.302.923.—
Tagawarakapitalid	859.604.—
Hoiusummad ja jookswad arwed	12.214.021.50
Korrespondendid „Nostro“	541.954.—
Saadud protsendid ja komisjon	816.612.—
Liigete wastutused	6.760.000.—
Garantiide kreditorid	710.000.—
Muud passiwad	1.233.019.50

25.438.134.—

Lõuna-Eesti Põllumeeste Ühispank

Riia tän. 1, kõnetr. 35. — Äritunnid kella 10-2.

Wõtab raha hoiule ja maksab ajakohast %-%.

Annab laenusid wälja.

Panga tegewuse eest wastutawad põllumehed oma kindlustuswaradega.

Esimene Eesti Kinnituse Seltsi EKS agentuur.

Bruuni Goome pappi müüb „Postimehe“ raamatukauplus,
Suurturg nr. 16.

toetust. Rastani tän. 129-